

FremSAT den 12. marts 2003 af økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om anvendelsen af De europæiske Fællesskabers retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande

(Skærpelse af eksportkontrollen med udførslen af produkter med både civil og militær anvendelse (dual-use produkter))

§ 1

I lov om anvendelsen af visse af De europæiske Fællesskabers retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande, jf. lovbekendtgørelse nr. 93 af 6. februar 1995, foretages følgende ændringer:

1. § 1, stk. 1, affattes således:

»Økonomi- og erhvervsministeren kan fastsætte bestemmelser, der er nødvendige for anvendelsen her i landet af Det Europæiske Fællesskabs forordninger efter Traktaten om Det Europæiske Fællesskabs artikel 133 om ind- og udførsel og Rådets foranstaltninger efter Traktaten om Det Europæiske Fællesskabs artikel 301 og 60, der tager sigte på helt eller delvis at afbryde eller indskrænke de økonomiske forbindelser med et eller flere tredjelande.«

2. I § 2, stk. 1 og 2, ændres »borgerlig straffelovs« til: »straffelovens«.

3. § 2, stk. 5-7, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 5. Vedrører det strafbare forhold i stk. 1-4 en overtrædelse af reglerne om kontrol med udførslen af produkter og teknologi med dobbelt anvendelse, der kan anvendes til såvel civile som militære formål, kan straffen stige til fængsel i 2 år.

Stk. 6. Med bøde eller fængsel indtil 2 år straffes den, der groft uagtsomt uden tilladelse fra

økonomi- og erhvervsministeren udfører et produkt med dobbelt anvendelse, som ikke er opført på listen i bilag 1 til Rådets forordning om en fællesskabsordning for kontrol med udførslen af produkter og teknologi med dobbelt anvendelse, når det pågældende produkt helt eller delvist eller kan være bestemt til anvendelse i forbindelse med udvikling, fremstilling, håndtering, anvendelse, vedligeholdelse, oplagring, sporing, identificering eller spredning af kemiske, biologiske eller nukleare våben eller andre nukleare sprænglegemer eller til udvikling, fremstilling, vedligeholdelse eller oplagring af missiler, der kan fremføre sådanne våben.

Stk. 7. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Stk. 8. Ransagning i sager om overtrædelse af bestemmelser, der er fastsat i medfør af § 1, stk. 1, kan ske i overensstemmelse med retsplejelovens regler om ransagning i sager, som efter loven kan medføre fængselsstraf.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. august 2003.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning:

a. Baggrund for loven:

Siden 1995 har Danmark opfyldt forpligtelsen til at sanktionere overtrædelse af forordninger vedrørende økonomiske forbindelser til tredjelande ved ”Lov om anvendelsen af visse af De europæiske Fællesskabers retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande (”bemyndigelsesloven”).

Bemyndigelsesloven gør det muligt for ministeren ved bekendtgørelser at fastsætte nødvendige forskrifter, indeholdende de nødvendige strafbestemmelser.

Den oprindelige bemyndigelseslov fra 1984 var begrænset til at muliggøre anvendelsen af EF’s retsakter på det handelspolitiske område, f.eks. tekstiler og stål. I 1995 vedtog EU imidlertid ”Forordning om en fællesskabsordning for kontrol med udførslen af varer med dobbelt anvendelse” (Rådets forordning nr. 3381/94/EF), baseret på artikel 133 i Traktaten. Forordningen, i daglig tale ”dual-use forordningen”, omhandler eksportkontrol med udførslen af ”dual-use produkter”, dvs. produkter, som både kan anvendes civilt og militært, og som i de forkerte hænder kan benyttes til udvikling og produktion af masseødelæggelsesvåben eller missiler. Bemyndigelsesloven danner grundlag for anvendelse i dansk ret af forordningen, og med forordningens vedtagelse er lovens anvendelsesområde således blevet udvidet til også at omfatte de særlige handelsrestriktioner, som vedrører eksportkontrol.

b. Indholdet af ændringsforslaget:

Nærværende lovforslag består i en skærpelse af eksportkontrollen med udførslen af dual-use produkter og har til formål at sikre en mere effektiv retshåndhævelse af reglerne om eksportkontrol. Konkret drejer det sig om at sikre, at også groft uagtsomme overtrædelser af artikel 4, stk. 1, i dual-use forordningens opsamlingsbestemmelser, normalt betegnet ”catch-all”, straffelægges. Dette gøres ved at udnytte dual-use forordningens valgfri artikel 4, stk. 5, i dansk ret (jf. nær-

mere afsnit 2b ”EU-retsgrundlaget”). Hidtil har alene forsætlige overtrædelser kunnet straffes.

c. Redaktionelle ændringer:

Når loven alligevel skal revideres, benyttes samtidig lejligheden til at gennemføre mindre redaktionelle ændringer. De gældende henvisninger til retsgrundlagene i EU-retten er blevet ajourført, og de er nu citeret med den aktuelle nummerering af de relevante artikler, som fulgte af Amsterdam-traktaten fra 1997. Samtidig tages højde for EKSF-traktatens udløb den 23. juli 2002, hvorefter kul- og stålsektorerne nu er omfattet af EF-traktaten.

2. Hovedpunkterne i lovforslaget:

a. Baggrund og formål for eksportkontrol:

Grundlaget for reglerne om eksportkontrol er et uformelt internationalt samarbejde mellem ca. 35 vestligt orienterede lande. På linie med de øvrige EU-medlemsstater deltager Danmark i fire internationale fora for samarbejde om eksportkontrol. Her træffes politiske aftaler om eksportkontrol, ligesom der udveksles vurderinger og erfaringer om sensitive lande og slutbrugere. Samarbejdet er udelukkende politisk bindende, og formålet er at sikre, at produkterne underlagt eksportkontrol ikke sælges til, eller på anden måde falder i hænderne på, personer eller lande, som kan tænkes at misbruge dem og dermed bringe den internationale sikkerhed og stabilitet i fare. De fire internationale eksportkontrolregimer er:

- Wassenaar Arrangementet (WA) omfatter våben og produkter og teknologier med dobbelt anvendelse.
- Australiengruppen (AG) omfatter kemiske og biologiske produkter og produktionsudstyr, der kan anvendes til udvikling og fremstilling af kemiske og biologiske våben.
- Missile Technology Control Regime (MTCR) omfatter produkter og teknologier, der kan anvendes til udvikling og fremstilling af missiler, der kan fremføre masseødelæggelsesvåben.

– Nuclear Suppliers Group (NSG) omfatter produkter og teknologier, der anvendes i forbindelse med udviklingen af kernekraft, men som også kan være relevante for atomvåben.

b. EU-retsgrundlaget:

Inden for EU er det internationale samarbejde vedrørende eksportkontrol formaliseret og forankret i bindende retsakter. De bindende fælles regler for EU-medlemsstaterne om eksportkontrol med dual-use produkter findes i Rådets forordning nr. 1334/2000/EF af 22. juni 2000 om en fællesskabsordning for kontrol med udførslen af produkter og teknologi med dobbelt anvendelse ("dual-use forordningen"), jf. lovforslagets bilag 2. Forordningen indeholder bl.a. bestemmelser om:

- 1) Forskellige typer tilladelser.
- 2) Hensyn, der skal tages i betragtning ved afgørelsen af ansøgningerne.
- 3) Eksportørernes forpligtelser.
- 4) Selve samarbejdet mellem medlemsstaterne om at modvirke uacceptable udførsler.

Dual-use forordningen regulerer eksportkontrollen med dual-use produkter på to måder:

- 1) Den indeholder "kontrollisten" (jf. dual-use forordningens bilag I), som opregner alle de dual-use produkter, der er under eksportkontrol. Produkterne er beskrevet nøje ved tekniske specifikationer,
- 2) Ligeledes indeholder forordningen såkaldte "catch-all" bestemmelser, som fastsætter de nærmere betingelser for eksportkontrol med øvrige dual-use produkter, som ikke er opført på kontrollisten (jf. dual-use forordningens artikel 4, stk. 1-7.)

Nærværende ændringslovforslag har til hensigt at udvide det strafbare område for overtrædelse af artikel 4, stk. 1, i "catch-all" bestemmelserne. Konkret gøres dette ved at udnytte muligheden for at anvende dual-use forordningens valgfri artikel 4, stk. 5, i dansk ret.

Artikel 4, stk. 5, giver en medlemsstat ret til at vedtage national lovgivning, som kræver udførselstilladelse for produkter med dobbelt anvendelse, der ikke er opført på kontrollisten i forordningens bilag I, hvis eksportøren har begrundet mistanke om, at de pågældende produkter skal anvendes i forbindelse med masseødelæggelsesvåben eller missiler.

Anvendelsen af artikel 4, stk. 5, er frivillig for medlemsstaterne, og hidtil har man i gældende dansk lov ikke anvendt muligheden for at straffe overtrædelse af "catch-all" bestemmelserne på grundlag af artikel 4, stk. 5.

Ifølge dual-use forordningen er det den enkelte medlemsstats nationale myndigheder - i Danmark økonomi- og erhvervsministeren - der alene har kompetencen til at træffe den konkrete afgørelse af, om bestemte udførsler skal tillades eller ej (jf. dual-use forordningens artikel 6, navnlig artikel 6, stk. 2). Administrationen er henlagt til Erhvervs- og Boligstyrelsen (EBST).

c. Danske administrative forskrifter (udførselsbekendtgørelsen):

Med hjemmel i den lov, som nu foreslås ændret, er der udstedt bekendtgørelse nr. 1213 af 18. december 2000 om kontrol med udførslen af produkter og teknologi med dobbelt anvendelse ("udførselsbekendtgørelsen"). Den indeholder de bestemmelser, der er nødvendige for anvendelse af dual-use forordningen, og den gentager de straffesanktioner, som findes i loven.

Hvis lovændringerne vedtages, vil udførselsbekendtgørelsen blive revideret tilsvarende.

Reglerne i dual-use forordningen og i udførselsbekendtgørelsen medfører, at eksportørerne skal søge EBST om tilladelse til udførsel af de produkter, som er opført på kontrollisten, samt for de produkter, der skønnes at falde ind under "catch-all" bestemmelserne.

d. Øget internationalt fokus på eksportkontrol:

Udviklingen efter terrorangrebene i USA den 11. september 2001 har medvirket til en væsentlig forøget international politisk opmærksomhed på bekæmpelse af terrorisme, og lovforslagets stramning af reglerne om eksportkontrol for "catch-all" situationer (jf. dual-use forordningens artikel 4, stk. 1) betragtes som et af de midler, der kan anvendes til at modvirke fremtidige anslag mod den internationale sikkerhed.

Lovforslaget ligger endvidere i klar forlængelse af regeringens anti-terrorpolitik og "terrorpakken". I forbindelse med regeringens "terrorpakke" er strafferammen i straffeloven blevet forhøjet fra 2 til 6 år for den, som forsætligt og under skærpene omstændigheder overtræder reglerne om udførsel af dual-use produkter (som ændret ved lov nr. 378 af 6. juni 2002, jf. lovbekendtgørelse nr. 779 af 16. september 2002, § 114 e). Denne ændring bragte Danmarks strafferamme på niveau med de fleste andre europæiske lande, jf. nærmere bemærkningerne til lovforslaget i L 35, pkt. 2.3.4, om "Ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben mv".

Justitsministeriet har i forbindelse med "terrorpakken" anført, at en udvidelse af det strafbare område til også at omfatte uagtsomme overtrædelser af "catch-

all” bestemmelserne yderligere vil styrke den generalpræventive effekt og håndhævelsen af reglerne.

e. Betydning for eksportørerne:

Ændringslovforslaget har betydning for eksportørens retsstilling i forbindelse med udførsel af ”catch-all” produkter (dvs. ikke-listede dual-use produkter, som er omfattet af eksportkontrol) til markeder, hvor faren for udvikling og opbygning af masseødelæggelsesvåben er almindelig kendt, f.eks. visse lande i Nordafrika og Mellemøsten samt visse lande i Asien.

Efter de gældende regler skal anklagemyndigheden, ved en eksportørs overtrædelse af eksportkontrolreglerne, bevise, at overtrædelsen er sket forsætligt (at eksportøren har haft konkret *kendskab* til, at produkterne skulle anvendes i forbindelse med masseødelæggelsesvåben eller missiler, jf. dual-use forordningens artikel 4, stk. 4).

Ændringsforslaget går ud på at kriminalisere det forhold, at eksportører udviser grov uagtsomhed, dvs. burde have vidst, at produktet skulle anvendes i forbindelse med masseødelæggelsesvåben eller missiler.

I henhold til udførselsbekendtgørelsens § 6 er det eksportørernes eget ansvar at undersøge, om produkterne er omfattet af reglerne om eksportkontrol. Konkret er det derfor eksportørens opgave at undersøge, om der er omstændigheder og forhold i forbindelse med handlen, der peger på, at produkter skal anvendes i forbindelse med masseødelæggelsesvåben eller missiler. Dette gælder særligt for eksport til kritiske områder, lande eller slutbrugere, eller hvis eksportøren har mistanke om reeksport til kritiske områder, lande eller slutbrugere.

EBST vurderer, at mistænkelige omstændigheder og forhold i forbindelse med handel f.eks. kan være:

- 1) At kunden tilbyder en særligt fordelagtig kontrakt, eller der forekommer usædvanlige betalingsvilkår.
- 2) At der er tale om omdestinering, eller at krav til ordrestørrelse, emballering, leveringsrute eller leveringssted synes usædvanlige.
- 3) At kunden afviser at udstede slutbrugererklæring.
- 4) At kunden ønsker produkttilpasning, som er i uoverensstemmelse med den bestilte vares normale anvendelse, design eller branche.

Såfremt der foreligger oplysninger om mistænkelige omstændigheder og forhold, skal eksportøren rette henvendelse til EBST, som tager stilling til, hvorvidt eksport kan tillades.

Sideløbende med fremsættelse af lovforslaget vil EBST øge eksportørernes adgang til information og

rådgivning om kritiske produkter og slutbrugere. Dette sker via iværksættelse af en række initiativer. Formålet er at sikre eksportørerne bedre mulighed for at vurdere, hvorvidt egne eksportprodukter er omfattet af eksportkontrol. Initiativerne indgår ikke i selve lovforslaget. Samlet anses de imidlertid for at være en afgørende forudsætning for lovforslaget. EBST har konkret taget initiativ til følgende foranstaltninger:

- 1) En gennemgribende revision af eksportkontrolhjemmesiden.
- 2) Etablering af en database med oplysninger om bl.a. kritiske slutbrugere, produkter og lande.
- 3) Indførelse af virksomhedsbesøg hos virksomheder, der har udførselstilladelse.
- 4) Øget udbredelse af eksportkontrolstyring hos eksportørerne.
- 5) Gennemførelse af en forstærket informationsindsats over for eksportørerne.
- 6) Effektivisering og forbedring af styrelsens sagsbehandlingsprocedurer.

EBST har ved udarbejdelsen af disse foranstaltninger lagt vægt på, at danske eksportører ikke skal stilles ringere med hensyn til adgang til information om kritiske produkter og slutbrugere end eksportørerne i andre europæiske lande, der ligesom Danmark er underlagt reglerne i henhold til EF's dual-use forordning. Særligt vedrørende databasen, hjemmesiden samt dialogen med eksportørerne har EBST fundet inspiration i UK.

3. De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige:

Lovforslaget indebærer merudgifter for staten som følge af etablering og drift af database, revision og drift af EBST's hjemmeside om eksportkontrol, gennemførelse af virksomhedsbesøg, øget udbredelse af eksportkontrolstyring samt generelt øgede informationsaktiviteter over for de eksportører, der kan være omfattet af eksportkontrol.

Den statslige merudgift skønnes årligt at udgøre 1,4 mill. kr., heraf 0,7 mill. kr. lønsum, svarende til 1,8 årsværk. De 0,7 mill. kr. til øvrig drift anvendes i forbindelse med virksomhedsbesøg, den forøgede informationsindsats samt overhead. Det kan imidlertid blive nødvendigt at afsætte flere ressourcer til sagsbehandling på grund af flere ansøgninger og henvendelser som konsekvens af lovforslagets skærpelse. Merudgiften afholdes af 08.31.01. EBST, se tabel 1 nedenfor.

Tabel 1: De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

	2003		
	Lønsum kr.	Øvrig drift	Udgifter i alt kr.
Database	280.000	-	280.000
Hjemmeside	80.000	-	80.000
Indførelse af kontrolbesøg	200.000	150.000	350.000
Øget udbredelse af eksportkontrolstyring	80.000	-	80.000
Øgede informationsaktiviteter	80.000	50.000	130.000
Overhead	-	450.000	450.000
I alt	720.000	650.000	1.370.000

Endvidere skal det anføres, at EBST allerede i 2002 har brugt samlet 1,7 mio. kr. på aktiviteter relateret til database, hjemmeside, kontrolbesøg og informationsaktiviteter.

Lovforslaget har ingen kommunale eller amtskommunale konsekvenser, idet hverken amter eller kommuner er involveret i eksportkontrolindsatsen.

4. De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet:

Lovforslaget skal medvirke til en mere effektiv dansk overholdelse af eksportkontrolreglerne, og vil derfor på sigt styrke Danmarks internationale troværdighed og dermed også danske eksportvirksomheders omdømme.

Den bestemmelse, der gennemføres med lovforslaget efter EF's dual-use forordning, er valgfri for medlemsstaterne. Derfor er der forskellig praksis i medlemsstaterne, som i visse situationer kan stille eksportkontrolvirksomhederne forskelligt med hensyn til krav om ansøgning om udførselstilladelse.

Endvidere skal eksportørerne med lovforslaget øge opmærksomheden på, at de overholder de skærpede regler. Det må således forventes, at forslaget vil påføre eksportørerne visse omkostninger til øget administration, f.eks. i form af flere henvendelser og flere ansøgninger til EBST om udførselstilladelse. Ligeledes opfordres eksportørerne til at indarbejde hensynet til eksportkontrol som en del af egne kvalitetsstyringssystemer.

Panelhøring ved Erhvervs- og Selskabsstyrelsen:

For at vurdere lovforslagets administrative konsekvenser har Erhvervs- og Selskabsstyrelsen gennemført en panelhøring (interviews) med 114 udvalgte virksomheder, som vurderes at være potentielle eksportører af produkter, som kan anvendes både civil og

militært. Heraf svarede 35 virksomheder, at de følte sig juridisk omfattede af lovændringen. Blandt disse forventer 7 virksomheder, at deres administrative aktiviteter påvirkes i mindre omfang af lovforslaget.

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen finder ikke datamaterialet tilstrækkeligt omfattende til udarbejdelse af kvantitative beregninger af de administrative konsekvenser på samfundsniveau. I det følgende gengives summarisk de 7 berørte virksomheders interviewudsagn:

Timer: 2 ud af de 7 virksomheder, som føler sig berørte af lovforslaget, forventer en enkeltstående omstillingsbyrde på gennemsnitligt 9 timer. 1 ud af de 7 berørte virksomheder forventer at få øgede løbende byrder i størrelsesordenen 2 – 4 timer om måneden, og de resterende 4 virksomheder forventer byrder på mere end 4 timer om måneden.

Ressourcer: 2 ud af de 7 virksomheder forventer øgede udgifter til hjælpemidler i omstillingsfasen på hhv. 20.000 og 75.000 kroner. 3 andre virksomheder forventer øgede udgifter til uddannelse af medarbejdere. For 1 virksomhed ud af disse 3 virksomheder skønnes udgifterne på mellem 5.000 og 10.000 kroner, mens de resterende 2 virksomheder vurderer udgifterne til mere end 10.000 kroner.

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen konkluderer på baggrund af de kvalitative interviews, at EBST's igangsatte initiativer til oplysning og information er et nødvendigt supplement til lovforslagets udvidelse af det strafbare område for eksport med "dual-use" produkter omfattet af "catch-all" bestemmelserne.

Ligeledes opfordres EBST til fortsat at overveje, hvordan informationen vedrørende omfattede produkter bedst muligt kan formidles til virksomhederne, herunder om de foreslåede tiltag til indførelse af eksportkontrolstyringssystemer i de omfattede virksomheder kan forbedres.

Endelig, for at undgå at eksportvirksomheder skal være i tvivl om, hvorvidt de er omfattet af reglerne eller ej, anbefales EBST løbende at overveje, hvilke muligheder der eksisterer for at iværksætte opsøgende arbejde med henblik på at give virksomhederne information om omfattede produkttyper og slutbrugere, i det omfang det er muligt.

Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget vedrører kun eksportørernes og myndighedernes administration af eksportkontrolreglerne og har ingen miljømæssige konsekvenser.

Forholdet til EU-retten

Som før nævnt skal hjemlen for nærværende lovfor- slag findes i artikel 4, stk. 5, i dual-use forordningens ”catch-all” bestemmelser. Artikel 4, stk. 5, giver en medlemsstat ret til at vedtage national lovgivning, som kræver udførselstilladelse for produkter med dobbelt anvendelse, der ikke er opført på kontrollisten i forordningens bilag I, hvis eksportøren har begrundet mistanke om, at de pågældende produkter skal an-

vendes i forbindelse med masseødelæggelsesvåben eller missiler.

Anvendelsen af artikel 4, stk. 5, er frivillig for medlemsstaterne, og hidtil har man i gældende dansk lov ikke anvendt muligheden for at straffe overtrædelse af ”catch-all” bestemmelsernes artikel 4, stk. 1, på grundlag af artikel 4, stk. 5.

Alle ændringer i lovgivningen vedrørende eksportkontrol med dual-use produkter skal anmeldes til Kommissionen og videregives til de øvrige medlemsstater.

Høring

Lovforslaget blev den 24. januar 2003 sendt i ek- stern høring (frist 13. februar 2003) hos: Danmarks Re- deriforening; Dansk Industri; Finansrådet; Forsvars- ministeriet; Fødevareministeriet; Handel, Transport & Service; IT-Brancheorganisationen; ITEK; Justitsministe- riet; Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvik- ling; Rigspolitichefen Afd. G.; Told og Skat og Uden- rigsministeriet.

Tabel 2: Vurdering af konsekvenser af lovforslag

	Positive Konsekveser/ Mindre udgifter	Negative Konsekvenser/ Merudgifter
Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, kommuner og amts-kommuner	Der er ingen økonomiske og administrative konsekvenser for kommuner og amtskommuner.	Der er ingen økonomiske og administrative konsekvenser for kommuner og amtskommuner. Den statslige merudgift skønnes årligt at udgøre 1,4 mill. kr., heraf 0,7 mill. kr. lønsom, svarende til 1,8 årsværk. De 0,7 mill. kr. til øvrig drift anvendes i forbindelse med kontrolbesøg, den forøgede informationsindsats samt overhead. Det kan imidlertid blive nødvendigt at afsætte flere ressourcer til sagsbehandling på grund af flere ansøgninger og henvendelser som konsekvens af lovforslagets skærpelse.
Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet	Lovforslaget vil på sigt styrke Danmarks internationale troværdighed og dermed også danske eksportørers omdømme. Eksportørerne får endvidere øget adgang til information og rådgivning om kritiske produkter og slutbrugere. Hertil kommer, at EBST vil effektivisere og forbedre styrelsens sagsbehandlingsprocedurer.	Der er forskellig praksis i medlemsstaterne vedr. eksportkontrol, som i visse situationer kan stille eksportørerne forskelligt mht. krav om ansøgning om udførselstilladelse. Endvidere skal eksportørerne med lovforslaget øge opmærksomheden på, at de overholder de skærpede regler. Se i øvrigt afsnittet "De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet" for gennemgang af lovforslagets estimerede administrative konsekvenser for erhvervslivet.
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Jf. afsnittet "Forholdet til EU-retten" ovenfor.	

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1*

Til nr. 1

Efter udløbet af traktaten om Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab (EKSF) den 23. juli 2002 og de to sektorer integration under EF-traktaten skal henvisningen til EKSF slettes. Derudover foreslås det at rette henvisningerne til EF-traktatens bestemmelser efter de med Amsterdam-traktaten foretagne ændringer, så

de passer med det nugældende traktatgrundlag. Artikel 113 er nu artikel 133, og artiklerne 228 A og 73 G er blevet til artiklerne 301 og 60.

Til nr. 2

Ændringen af »borgerlig straffelov« til »straffelovens« er uden substansændring og alene et udtryk for ajourførelse af terminologi, idet straffelovens titel med virkning fra den 1. april 1992 er ændret fra »borgerlig straffelov« til »straffeloven«.

Til nr. 3

Til stk. 5

Ved lov nr. 433 af 31. maj 2000 (lov om ændring af forskellige lovbestemmelser i forbindelse med gennemførelsen af en lov om fuldbyrdelse af straf m.v.), der trådte i kraft den 1. juli 2001, blev hæftestrafpen afskaffet. § 2, stk. 5, i lov om anvendelsen af visse af De europæiske Fællesskabers retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande foreslås derfor ændret i overensstemmelse med lovændringen fra 2000.

Til stk. 6

Det foreslås, at der i lovens § 2 indsættes et nyt stk. 6, hvormed muligheden for at anvende dual-use forordningens artikel 4, stk. 5, udnyttes i dansk ret, således at også groft uagtsomme overtrædelser af "catch-all" bestemmelserne i EF's dual-use forordning kan straffes (jf. dual-use forordningens artikel 4, stk. 1.). Hidtil har alene forsætlige overtrædelser kunnet straffes.

Hovedreglen i dual-use forordningen er, at produkter, der er opført på kontrollisten, kræver tilladelse til udførsel. Øvrige produkter, som ikke er opført på kontrollisten, kan imidlertid også komme under eksportkontrol, hvis de kan anvendes til udvikling og produktion af masseødelæggelsesvåben og missiler. Det skyldes, at EU i 1995 indførte de såkaldte "catch-all" bestemmelser i dual-use forordningen. Efter de nu gældende regler indebærer "catch-all" bestemmelserne, at produkter med dobbelt anvendelse, der ikke er opført på kontrollisten i forordningen, kræver en udførselstilladelse under følgende omstændigheder:

- 1) hvis eksportøren af de kompetente danske myndigheder har fået at vide, at bestemte produkter er – eller kan være – bestemt til anvendelse i forbindelse med udvikling eller produktion af masseødelæggelsesvåben eller missiler;
- 2) hvis eksportøren selv har kendskab til, at produkterne er – eller kan være – bestemt til anvendelse i forbindelse med masseødelæggelsesvåben eller missiler, skal eksportøren meddele dette til EBST, som herefter afgør, om der skal ansøges om en udførselstilladelse, og om en tilladelse kan udstedes.

Overtrædelse af reglen under punkt 2 er vanskelig at kontrollere, og mulighederne for at gennemføre en straffesag til domfældelse er meget beskedne, også selv om der er foretaget en stærkt kritisabel udførsel af sensitive produkter.

Også groft uagtsomme overtrædelser af "catch-all" bestemmelsernes artikel 4, stk. 1, må anses for at være

af en sådan strafværdighed, at forholdet bør kriminaliseres.

Endvidere kan det være vanskeligt at bevise, at eksportøren har haft viden om, at produktet skal anvendes på den ulovlige måde. De nuværende regler betyder, at myndighederne skal kunne bevise eksportørens konkrete positive kendskab til produktets ulovlige brug hos modtageren, og at eksportøren med forsæt har udført det pågældende produkt uden fornøden tilladelse. Endelig har Justitsministeriet i forbindelse med "terrorpakken" anført, at en udvidelse af det strafbare område til også at omfatte uagtsomme overtrædelser af "catch-all" bestemmelserne yderligere vil styrke den generalpræventive effekt og håndhævelsen af reglerne (jf. nærmere bemærkningerne til lovforslaget i L 35 i forbindelse med "terrorpakken", pkt. 2.3.4 om "ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben m.v.").

Dual-use forordningen giver i artikel 4, stk. 5, en medlemsstat ret til at vedtage national lovgivning, som kræver udførselstilladelse for produkter med dobbelt anvendelse, der ikke er opført på kontrollisten, hvis eksportøren har begrundet mistanke om, at de pågældende produkter helt eller delvist skal anvendes i forbindelse med masseødelæggelsesvåben eller missiler ("catch-all").

Det juridiske begreb i dansk ret, som nærmest dækker "begrundet mistanke", er "grov uagtsomhed". I forslaget foreslås det derfor, at overtrædelse af artikel 4, stk. 1, i "catch-all" bestemmelserne kan straffes, såfremt overtrædelsen skyldes grov uagtsomhed. Hidtil har alene forsætlige overtrædelser kunnet straffes.

Der er foretaget en undersøgelse af, hvor mange medlemsstater, der har udnyttet denne mulighed for at udvide strafområdet for "catch-all" bestemmelsen. Følgende medlemsstater har valgt at udnytte muligheden for skærpelse i deres nationale ret: Grækenland, Spanien, Luxembourg, Holland, UK, Østrig og Finland. Følgende medlemsstater har derimod indtil videre fastholdt forordningens hovedregel om, at strafbarheden forudsætter eksportørens "kendskab" til, at produktet kan anvendes i forbindelse med udvikling eller produktion af masseødelæggelsesvåben og missiler: Belgien, Tyskland, Frankrig, Irland, Italien, Portugal, Sverige.

Der er for tiden ingen udsigt til, at der på EU niveau bliver vedtaget en obligatorisk regel, som pålægger medlemsstaterne at indføre det skærpede strafansvar i deres nationale regler.

Eksportørernes retssikkerhed

Sideløbende med lovforslaget har EBST iværksat en række foranstaltninger, som har til formål at sikre

eksportørernes retssikkerhed og overholdelsen af de skærpede regler.

Hjemmesiden:

Med den nye hjemmeside, som forventes taget i brug i marts 2003, bliver det muligt for eksportørerne at få klar og effektiv besked om eksportkontrol. Ligeledes får den enkelte eksportør mulighed for at undersøge, om det konkrete eksportprodukt eller det konkrete bestemmelsesland har været genstand for afslag på udførselstilladelse. Konkret kan virksomheden f.eks. søge oplysninger om følgende:

- a) eksport af specifikke produktkategorier eller
- b) eksport til specifikke lande.

Eksportøren kan også blive guidet gennem de overvejelser, der fører til en afklaring af, om der er behov for at søge om udførselstilladelse. Ydermere vil eksportørerne på sigt få mulighed for elektronisk at ansøge om udførselstilladelse via hjemmesiden "Virk.dk", som forventes i drift i løbet af 2003.

Endelig er der på hjemmesiden indlagt en liste over produkter, der typisk efterspørges af lande og slutbrugere til ulovlige formål, samt en liste over forhold og situationer i forbindelse med eksporten, som eksportørerne skal være opmærksomme på ("advarselssignaler").

Af hensyn til overholdelse af krav om fortrolighed over for de lande, der sender efterretningsoplysninger til Danmark, vil hjemmesiden som udgangspunkt indeholde oplysninger i anonymiseret form. EBST må dog tage forbehold for, at disse internationale kilder accepterer en dansk offentliggørelse af anonymiserede oplysninger på hjemmesiden.

Databasen:

EBST påbegyndte i 2002 etableringen af en database, der bl.a. indeholder store mængder oplysninger fra en lang række internationale kilder om kritiske slutbrugere, produkter og lande. Database skal, via overgangen fra papirbaserede til elektroniske søgninger, effektivisere styrelsens sagsbehandling og således muliggøre en øget og hurtigere rådgivning og information til eksportørerne vedrørende eventuelle kritiske ordrer. Eksportørerne får således mulighed for at rette en ny type henvendelse til EBST – telefonisk eller via e-mail - inden indsendelse af en egentlig ansøgning.

Virksomhedsbesøg:

Et væsentligt element i EBST's øgede indsats over for eksportørerne er indførelsen af besøg hos virksomhederne. Formålet er, efter aftale med disse, at sikre

eksportørernes overholdelse af eksportkontrolreglerne. Konkret vil styrelsen ude hos eksportørerne verificere, om vilkårene knyttet til de udstedte tilladelser overholdes. Samtidig med denne opgave ønsker styrelsen også at bistå eksportørerne med at overholde reglerne i form af rådgivning og vejledning. Styrelsen forventer i 2003 at gennemføre 25 kontrolbesøg.

Eksportkontrolstyringssystem:

Eksportvirksomhederne opfordres til at indarbejde eksportkontrol som en del af egen kvalitetsstyring for at sikre, at eksportkontrolreglerne overholdes. EBST har udviklet et system, der på linje med ISO 14000 (miljøledelse) kan hjælpe eksportørerne til at indføre procedurer, således at virksomhederne i alle relevante tilfælde nøje overvejer eksportkontrolreglerne. EBST tilbyder samtidig hjælp til at implementere systemet. Et sådant eksportkontrolstyringssystem omfatter bl.a. formulering af eksportkontrolpolitik, udpegning og uddannelse af relevante medarbejdere og indførelse af kvalitetsprocedurer, f.eks. vedrørende nye kunder og produkter. EBST vil opfordre eksportørerne til at indføre et tilsvarende kvalitetsstyringssystem af egen eksportkontrol.

Styrkelse af den generelle informationsindsats:

For at udbrede kendskabet til eksportkontrolreglerne vil EBST, ligesom eksportkontrolmyndighederne i USA, UK og Tyskland, etablere et særligt "awareness" program for eksportørerne. Dette skal ske via virksomhedsbesøg og deltagelse i bl.a. branchearrangementer med en bredere virksomhedsmålgruppe. Ligeledes påtænkes det at afholde seminarer, kurser, briefinger mv. for eksportører.

Sagsbehandlingsprocedurer:

Det fremgår af udførselsbekendtgørelsen, jf. ovenfor under punkt 2, c: "Danske administrative forskrifter (udførselsbekendtgørelsen)", at det er eksportørernes eget ansvar at undersøge, om produkterne er omfattet af reglerne om eksportkontrol. For at undersøge dette, kan eksportøren benytte sig af almindelig tilgængelig information om eksportkontrol, f.eks. via EBST's hjemmeside. Såfremt denne information ikke er tilstrækkelig som beslutningsgrundlag for vurdering af behovet for en udførselstilladelse, har eksportøren mulighed for at rette henvendelse til EBST.

Den øgede mulighed for information og rådgivning samt selve skærpsen af loven forventes at give anledning til flere ansøgninger om udførselstilladelse samt flere henvendelser via telefon eller e-mail. Det er derfor vigtigt at indarbejde nye, effektive sagsbehand-

lingsprocedurer - både hvad angår kvalitet og ressourcforbrug.

De nye sagsbehandlingsprocedurer vedrører sager om "catch-all" og indbefatter følgende nye elementer:

- 1) For det første skal det fremover være muligt for en eksportør at rette henvendelse til EBST for at indhente oplysninger om forhold og omstændigheder i forbindelse med udførslen, *uden* at eksportøren bliver indfanget i en længerevarende ansøgningsproces, hvor en egentlig ansøgning om udførselstilladelse påkræves. Kun i tilfælde, hvor der foreligger decideret kritiske oplysninger om eksportproduktets slutbrug ("clear concern"), vil EBST pålægge eksportørerne at ansøge om udførselstilladelse.
- 2) For det andet skal eksportøren ved henvendelse til EBST kunne modtage klar besked på, om der skal ansøges om udførselstilladelse, eller om det er op til eksportøren selv at vurdere behovet for udførselstilladelse.

Procedurene opererer med 3 typer henvendelser, som resulterer i 3 typer besvarelser:

Besvarelser, hvor der ingen kritiske oplysninger foreligger ("no concern").

Hvis der efter søgning i EBST's database ikke findes relevante kritiske oplysninger om hverken produkt, slutbruger, køber, agent eller land, meddeler EBST eksportøren, at der ikke umiddelbart findes anledning til, at eksportøren søger om udførselstilladelse, men at det stadig vil være eksportørens ansvar at vurdere alle oplysninger i sagen og på baggrund heraf træffe den endelige afgørelse. Styrelsen kan desuden henvise til Politiets Efterretningstjeneste og til EBST's hjemmeside for eventuelle yderligere oplysninger.

Besvarelser, hvor der foreligger visse kritiske oplysninger ("concern").

Denne type besvarelse vil være resultatet af en henvendelse, hvor der foreligger forhold, der nødvendiggør, at eksportøren nærmere vurderer, hvordan den potentielle ordre skal håndteres, men hvor EBST ikke vil pålægge eksportøren at ansøge om udførselstilladelse. Eksportøren vil modtage et standardbrev, hvori eksportøren opfordres til at undersøge alle oplysninger i sagen og eventuelt indhente yderligere almindeligt tilgængelige oplysninger (f.eks. om slutbrugeren eller om produktets anvendelse), eventuelt via samarbejdspartnere eller salgskanaler. I brevet vil det desuden blive understreget, at det er eksportørens eget ansvar at afgøre, om der skal ansøges om udførselstilladelse.

EBST vil også her henvise til PET og styrelsens hjemmeside.

Besvarelser, hvor der foreligger decideret kritiske oplysninger ("clear concern").

I tilfælde af henvendelser, hvor der foreligger forhold, der er så kritiske, at EBST vurderer, at det er nødvendigt med en nærmere undersøgelse af eksporten, pålægger EBST eksportøren skriftligt at ansøge om udførselstilladelse.

Kritiske forhold er f.eks.:

- Der foreligger afslag på den pågældende slutbruger/køber eller agent, vedrørende samme produkt eller et nært beslægtet produkt.
- Der foreligger afslag på det konkrete produkt vedrørende slutbrug i samme land, men via en anden slutbruger/køber/agent.
- Det pågældende produkt er på listen over efterspurgte produkter i relation til det pågældende land.
- Der er tale om, eller overvejende risiko for, militær slutbrug i et modtagerland, der er under våbenembargo.
- Der er tale om, eller overvejende risiko for, relation til masseødelæggelsesvåben og/eller til missiler til fremføring af disse.

Praksis i andre lande

Visse lande tager p.t. særlige metoder i brug for rådgivning og information til eksportørerne om, hvornår der skal søges om udførselstilladelse. Disse metoder har hidtil ikke været anvendt i Danmark.

USA

USA's Bureau of Industry and Security (BIS) under Department of Commerce offentliggør på internettet en såkaldt "Unverified Entity List". Listen indeholder en oversigt over udenlandske slutbrugere, som er involveret i aktiviteter vedrørende spredning af masseødelæggelsesvåben. Disse slutbrugere anses for at repræsentere en uacceptabel risiko for omdirigering af produkter eller teknologier til udveksling og fremstilling af masseødelæggelsesvåben eller missiler.

Ved at offentliggøre denne liste bliver eksportørerne gjort opmærksom på kravene om tilladelse ved eksport til disse slutbrugere. Listen hjælper eksportørerne til at afgøre, om eksporten er kritisk, men den er ikke udtømmende. Listen fritager ikke eksportørerne for pligten til at vurdere deres slutbrugers natur og aktiviteter på basis af råd og vejledning fra BIS med hensyn til "advarselssignaler".

For at afgøre, om det er nødvendigt med en udførselstilladelse, skal eksportøren først afgøre, om pro-

duktet står opført på kontrollisten Commerce Control List (CCL). Hvis produktet står på listen, skal CCL sammenstilles med en landeliste. Det er således slutbrugerlandet, der er afgørende for, om der skal foreligge en udførselstilladelse.

Tyskland

I Tyskland opererer myndighederne ikke med en offentliggjort liste over kritiske slutbrugere som i USA, men med et "early warning" system. Myndighederne opsører og videregiver viden om konkrete slutbrugere og produkter til eksportørerne. Når myndighederne har givet eksportørerne denne viden, bliver oplysningerne eksportørens "egne", og der er en formodning om, at eksportøren herefter frivilligt vil afstå fra at gennemføre transaktionen efter ansvarlig vurdering eller vælge at ansøge om udførselstilladelse. Hvis udførslen alligevel gennemføres uden tilladelse, vil der foreligge en klar overtrædelse.

Tyskland har ikke indført strafansvar for "grov uagtsomhed" ved overtrædelse af eksportkontrolreglerne, således som det er sket i bl.a. UK og altså nu foreslået i Danmark. Men ved at sende et formelt advarselsbrev til eksportørerne, sikres det, at virksomhederne får "kendskab" til eksportens følsomhed, hvilket udløser krav om udførselstilladelse i henhold til "catch-all" bestemmelserne i EU's dual-use forordning (art. 4, stk. 4).

For øjeblikket vedrører advarselsbrevene (Early Warning Letters) 11 lande og indeholder almindelige advarsler f.eks. om efterspurgte produkter, forsøg på at erhverve følsomme produkter og konkrete henvisninger til speciel teknologi vedrørende masseødelæggelsesvåben. Advarselsbrevene bliver udsendt af det tyske økonomiministerium til visse organisationer bl.a. den tyske industrisammenslutning og handelskammeret, som så distribuerer dem til deres medlemmer.

UK

UK's eksportkontrolmyndigheder har indført et omfattende informationssystem, som sætter myndighederne i stand til at udveksle informationer om eksportkontrol med andre lande, med eksportørerne eller internt i eksportkontrollenheden. UK opretholder opdateret information om enheder, dvs. eksportører, slutbrugere eller købere, som giver anledning til bekymring (concern). Der er ikke tale om en "black-list" over kritiske slutbrugere og heller ikke en "afslagsliste" (denial list), men listen bruges af myndighederne i forbindelse med besvarelse af henvendelser og afgørelser ved ansøgning om udførselstilladelse.

For de eksportører, der er blevet identificeret som primære mål for købere, der sættes i forbindelse med masseødelæggelsesvåben (proliferators), gennemføres der fortrolige møder (briefings). På møderne berøres information om specifikke slutbrugere, der giver anledning til bekymring, og også information om det industrielle miljø, som eksportøren opererer i, samt eventuelt konkurrenternes aktiviteter.

De britiske eksportkontrolmyndigheder udsteder også såkaldte advarselsbreve ("warning letters"), som udsendes, hvor der er grund til at formode, at eksportøren er blevet, eller måske vil blive, kontaktet af en kendt køber eller agent, der sættes i forbindelse med masseødelæggelsesvåben. Brevet giver eksportøren en "gentle warning" om dens forpligtelser i forbindelse med eksportkontrol og er et forsøg på at vedligeholde og opfordre til dialog. Hvis eksportøren ikke reagerer på dette brev, vil der blive truffet videre foranstaltninger, f.eks. i form af et besøg fra myndighederne, hvis der foreligger specifikke oplysninger, der forbinde virksomheden til at skaffe produkter til brug for projekter vedrørende masseødelæggelsesvåben.

UK har indført strafansvar for "grov uagtsomhed" i forbindelse med overtrædelse af eksportkontrolreglerne, således som Danmark påtænker at gøre det.

Sverige

For Sveriges Inspektion af Strategiske Produkter (ISP), som hører under udenrigsministeriet, er nøgleordene information, årvågenhed og tillid. Licensmyndighederne lægger stor vægt på et godt forhold til industrien på dette område, og mange spørgsmål og bekymringer bliver klaret i dialog med eksportørerne.

Sverige opererer ikke med landelister, men tager stilling fra sag til sag, hvilket giver mulighed for at udvise fleksibilitet og for at reagere hurtigt på ændringer i den sikkerhedsmæssige situation. ISP har også mulighed for at aflægge såkaldte husbesøg (house calls), og eksportørerne kan altid henvende sig til myndighederne for at få oplysninger om kritisk eksport.

Sverige har ikke indført strafansvar for "groft uagtsomme" overtrædelser af eksportkontrolreglerne.

Danske tiltag set i relation til praksis i andre lande

Regeringen har ved det foreliggende lovforslag, og ved EBST's iværksættelse af ovennævnte foranstaltninger til sikring af eksportørernes retssikkerhed og overholdelsen af de skærpede regler, særligt ladet sig inspirere af lovgivningen og de administrative procedurer for eksportkontrol i UK.

Det skal i den forbindelse i øvrigt bemærkes, at Politiets Efterretningstjeneste har oplyst, at man ligele-

des har taget initiativ til at styrke indsatsen på eksportkontrolområdet. Den præventive informationsindsats vil særligt blive prioriteret og gennemført i form af både en generel og en mere målrettet information til erhvervslivet. Politiets Efterretningstjeneste agter herunder bl.a. at øge den opsøgende aktivitet over for eksportører med information om kritiske slutbrugere og produkter samt om særlige forhold, som eksportører bør være opmærksomme på i forbindelse med indgåelse af konkrete aftaler om udførsler af produkter. Politiets Efterretningstjeneste kan i øvrigt skriftligt pålægge eksportører at ansøge om eksporttilladelse vedrørende kritiske slutbrugere.

I lighed med andre europæiske lande finder regeringen det ikke hensigtsmæssigt at offentliggøre en egentlig liste over sensitive slutbrugere, hvilket USA, som eneste land, praktiserer. For det første skifter listede slutbrugere jævnligt navn og adresse, hvilket kræver hyppige opdateringer og dermed et meget resourcekrævende efterretningssystem. For det andet kan verificering af sådanne oplysninger være problematisk p.g.a. fortrolighed og beskyttelse af kilderne til disse oplysninger. Endelig er det holdningen, at eksportørens beslutning om behovet for ansøgning om udførselstilladelse bør ske på baggrund af et samlet skøn, hvor også øvrige oplysninger om f.eks. produkt-

kategori, grad af risiko for militært slutbrug, eller leveranceforhold har betydning.

Til stk. 7

Efter ikrafttrædelsen den 1. juli 1996 af lov nr. 474 af 12. juni 1996 om ændring af straffeloven, jf. Straffelovrådets betænkning nr. 1298/1995 om juridiske personers bødeansvar, foreslås bestemmelsen vedrørende strafansvar for juridiske personer ændret, så den er i overensstemmelse med straffelovens almindelige regler.

Til stk. 8

I bestemmelsen foreslås det, at ransagning i sager om overtrædelser af bestemmelser, der er fastsat i medfør af § 1, stk. 1, sker efter retsplejelovens regler om ransagning i sager, som kan medføre fængselsstraf.

Til § 2

Bestemmelsen fastsætter lovens ikrafttræden.

Til § 3

Bestemmelsen fastsætter lovens gyldighedsområde, der ikke omfatter Grønland og Færøerne, fordi Rådets forordning nr. 1334/2000/EF ikke er gældende for Grønland og Færøerne.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov*Gældende formulering*

§ 1. Erhvervsministeren kan fastsætte bestemmelser, der er nødvendige for anvendelsen her i landet af Det Europæiske Fællesskabs forordninger efter artikel 113 om ind- og udførsel, Det Europæiske Kul- og Stålfællesskabs beslutninger om ind- og udførsel af kul og stål og Rådets foranstaltninger efter artikel 228 A og 73 G, der tager sigte på helt eller delvis at afbryde eller indskrænke de økonomiske forbindelser med et eller flere tredjelande.

§ 2, stk. 1. Den, der til brug for afgørelser i henhold til de retsakter, der er nævnt i § 1, eller i henhold til forskrifter, der er udstedt efter loven, giver urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier oplysninger af betydning for sagens afgørelse, straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter borgerlig straffelovs §§ 160-63. Det samme gælder den, der handler i strid med vilkår, der er fastsat i en sådan afgørelse, eller som forsøger herpå.

§ 2, stk. 2. Den, der i øvrigt undlader at give oplysninger, der er afkrævet ham i forhold til de retsakter, der er nævnt i § 1, eller i henhold til forskrifter, der er udstedt efter loven, straffes med bøde. Det samme gælder den, som afgiver urigtige eller vildledende oplysninger om sådanne forhold, medmindre højere straf er forskyldt efter borgerlig straffelovs §§ 160-63.

§ 2, stk. 5. Vedrører det strafbare forhold i stk. 1-4 en overtrædelse af reglerne om kontrol med udførslen af produkter og teknologi med dobbelt anvendelse, der kan anvendes til såvel civile som militære formål, kan straffen stige til hæfte eller fængsel i 2 år.

Lovforslaget

§ 1, stk. 1, affattes således:

»Økonomi- og erhvervsministeren kan fastsætte bestemmelser, der er nødvendige for anvendelsen her i landet af Det Europæiske Fællesskabs forordninger efter Traktaten om Det Europæiske Fællesskabs artikel 133 om ind- og udførsel og Rådets foranstaltninger efter Traktaten om Det Europæiske Fællesskabs artikel 301 og 60, der tager sigte på helt eller delvis at afbryde eller indskrænke de økonomiske forbindelser med et eller flere tredjelande.«

I § 2, stk. 1 og 2, ændres »borgerlig straffelovs« til: »straffelovens«.

§ 2, stk. 5-7, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 5. Vedrører det strafbare forhold i stk. 1-4 en overtrædelse af reglerne om kontrol med udførslen af produkter og teknologi med dobbelt anvendelse, der kan anvendes til såvel civile som militære formål, kan straffen stige til fængsel i 2 år.

Gældende formulering

§ 2, stk. 6. For overtrædelser, der begås af aktieselskaber, anpartsselskaber, andelsselskaber eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.

§ 2, stk. 7. I sager efter stk. 1-6 kan retsmidlerne i retsplejelovens kapitel 72 og 73 anvendes i samme omfang som i statsadvokatsager.

Lovforslaget

Stk. 6. Med bøde eller fængsel indtil 2 år straffes den, der groft uagtsomt uden tilladelse fra økonomi- og erhvervsministeren udfører et produkt med dobbelt anvendelse, som ikke er opført på listen i bilag I til Rådets forordning om en fællesskabsordning for kontrol med udførslen af produkter og teknologi med dobbelt anvendelse, når det pågældende produkt helt eller delvist er eller kan være bestemt til anvendelse i forbindelse med udvikling, fremstilling, håndtering, anvendelse, vedligeholdelse, oplagring, sporing, identificering eller spredning af kemiske, biologiske eller nukleare våben eller andre nukleare sprænglegemer eller til udvikling, fremstilling, vedligeholdelse eller oplagring af missiler, der kan fremføre sådanne våben.

Stk. 7. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.«

Stk. 8. Ransagning i sager om overtrædelse af bestemmelserne, der er fastsat i medfør af § 1, stk. 1, kan ske i overensstemmelse med retsplejelovens regler om ransagning i sager, som efter loven kan medføre fængselsstraf.«

Bilag 2

(Retsakter hvis offentliggørelse er obligatorisk)

**RÅDETS FORORDNING (EF) Nr.1334/2000
af 22.juni 2000
om en fællesskabsordning for kontrol med
udførelsen af produkter og teknologi med
dobbelte anvendelse**

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION
HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af
Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 133,
under henvisning til forslag fra Kommissionen¹⁾,
og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Produkter med dobbelt anvendelse (produkter, herunder software og teknologier, med dobbelt anvendelse) bør underkastes en effektiv kontrol ved deres udførsel fra Fællesskabet.
- (2) Et effektivt fælles system til kontrol med udførslen af produkter med dobbelt anvendelse er nødvendigt for at leve op til medlemsstaternes internationale forpligtelser og ansvar, navnlig med hensyn til ikke-spredning, samt Den Europæiske Unions internationale forpligtelser og ansvar.
- (3) Tilstedeværelsen af et fælles kontrolsystem og harmoniserede politikker med hensyn til håndhævelse og overvågning i alle medlemsstater er en forudsætning for at etablere fri bevægelighed for produkter med dobbelt anvendelse inden for Fællesskabet.
- (4) Den nuværende ordning for kontrol med udførslen af produkter med dobbelt anvendelse, der indførtes ved forordning (EF) nr.3381/94²⁾ og afgørelse 94/942/FUSP³⁾, bør harmoniseres yderligere for fortsat at sikre en effektiv anvendelse af kontrollen.
- (5) Fælles lister over produkter med dobbelt anvendelse, bestemmelsessteder og retningslinjer er afgørende elementer i en effektiv ordning for kontrol med udførsel; sådanne lister er fastsat ved afgørelse 94/942/FUSP med efterfølgende ændringer og bør indarbejdes i nærværende forordning.
- (6) Ansvar for afgørelserne om ansøgninger om udførselstilladelser ligger hos de nationale myndigheder; nationale bestemmelser og afgørelser, der påvirker udførsel af pro-

dukter med dobbelt anvendelse, skal træffes inden for rammerne af den fælles handelspolitik, herunder navnlig Rådets forordning (EØF) nr. 2603/69 af 20. december 1969 om fastlæggelse af en fælles udførselsordning⁴⁾.

- (7) Afgørelser om ajourføring af de fælles lister over produkter med dobbelt anvendelse skal være i fuld overensstemmelse med de forpligtelser og tilsagn, som hver medlemsstat har accepteret som deltager i de relevante internationale ikke-spredningsregimer og eksportkontrolordninger eller ved ratificering af relevante internationale traktater.
- (8) Overførsel af software og teknologi ved hjælp af elektroniske medier, telefax eller telefon til bestemmelsessteder uden for Fællesskabet bør også kontrolleres.
- (9) Der bør lægges særlig vægt på spørgsmål om genudførsel og endelig anvendelse.
- (10) Den 22. september 1998 undertegnede repræsentanter for medlemsstaterne og Europa-Kommissionen tillægsprotokoller til de respektive aftaler om kontrol mellem medlemsstaterne, Det Europæiske Atomenergifællesskab og Den Internationale Atomenergiorganisation, der blandt andre foranstaltninger forpligter medlemsstaterne til at oplyse om specificeret udstyr og ikke-nukleart materiale.
- (11) Fællesskabet har vedtaget et sæt toldbestemmelser, der er indeholdt i Rådets forordning (EØF) nr. 2913/92 af 12. oktober 1992 om indførelse af en EF-toldkodeks⁵⁾ og i Kommissionens forordning (EØF) nr. 2454/93 om gennemførelsesbestemmelser til forordning (EØF) nr. 2913/92⁶⁾, hvori der bl.a. er bestemmelser for udførsel og genudførsel af varer; intet i nærværende forordning indskrænker de beføjelser, der gælder i henhold til og i kraft af kodeksen og gennemførelsesbestemmelserne hertil.
- (12) I henhold til og inden for rammerne af traktatens artikel 30 og så længe der ikke er en højere grad af harmonisering, vil medlemsstaterne fortsat have ret til at foretage kontrol af overførsler af visse produkter med dobbelt anvendelse inden for Fællesskabet for at beskytte den offentlige orden eller sikkerhed; såfremt effektiviteten af kontrollen med udførsler fra Fællesskabet er afhængig

- af denne kontrol, vil den med mellemrum blive taget op til fornyet behandling af Rådet.
- (13) For at sikre, at denne forordning anvendes korrekt, skal hver medlemsstat træffe foranstaltninger, der giver de kompetente myndigheder passende beføjelser.
- (14) Hver medlemsstat bør fastsætte de sanktioner, der finder anvendelse i tilfælde af overtrædelse af denne forordnings bestemmelser.
- (15) Europa-Parlamentet har givet udtryk for sine synspunkter i sin beslutning af 13. april 1999⁷.
- (16) Forordning (EF) nr. 3381/94 bør ophæves i betragtning af det ovenfor anførte —

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

KAPITEL I

Formål og definitioner

Artikel 1

Ved denne forordning indføres en fællesskabsordning for kontrol med udførslen af produkter med dobbelt anvendelse.

Artikel 2

I denne forordning forstås ved:

- a) »produkter med dobbelt anvendelse«: produkter, herunder software og teknologier, der kan anvendes til såvel civile som militære formål, samt alle varer, der kan anvendes både til ikke-eksplosive formål og til på enhver måde at fremme fabrikation af nukleare våben eller andre nukleare sprænglegemer
- b) »udførelse«:
- en udførselsprocedure i henhold til artikel 161 i EF- toldkodeksen
 - en genudførelse i henhold til artikel 182 i nævnte kodeks, og
 - overførelse af software eller teknologi ved hjælp af elektroniske medier, telefax eller telefon til et bestemmelsessted uden for Fællesskabet; dette gælder kun for mundtlig overførelse af teknologi pr. telefon, hvis teknologien er indeholdt i et dokument, hvoraf den relevante del oplæses pr. telefon eller beskrives pr. telefon på en sådan måde, at der i alt væsentligt opnås samme resultat

- c) »eksportør«: en fysisk eller juridisk person, for hvis regning der foretages udførselsangivelse, dvs. den person, der på det tidspunkt, hvor angivelsen antages, har kontrakten med modtageren i tredjelandet og har beføjelse til at beslutte, at produktet skal sendes ud af Fællesskabets toldområde. Hvis der ikke er indgået nogen udførselskontrakt, eller hvis indehaveren af kontrakten ikke handler for egen regning, er beføjelsen til at beslutte, at produktet skal sendes ud af Fællesskabets toldområde, afgørende. Ved eksportør forstås også en fysisk eller juridisk person, der beslutter at overføre software eller teknologi ved hjælp af elektroniske medier, telefax eller telefon til et bestemmelsessted uden for Fællesskabet. Når ejendomsretten til at disponere over produktet med dobbelt anvendelse ifølge den kontrakt, i henhold til hvilken udførslen finder sted, indehaves af en person, der har hjemsted uden for Fællesskabet, betragtes den kontrahent, der har hjemsted i Fællesskabet, som eksportør.
- d) »udførselsangivelse«: den handling, ved hvilken en person i behørig form og efter de foreskrevne regler tilkendegiver at ville angive et produkt med dobbelt anvendelse til toldproceduren for udførsel.

KAPITEL II

Anvendelsesområde

Artikel 3

- Der kræves tilladelse til udførsel af de produkter med dobbelt anvendelse, der er anført i bilag I.
- Der kan i henhold til artikel 4 eller 5 også kræves tilladelse til at udføre visse produkter med dobbelt anvendelse, der ikke er opført på listen i bilag I, til alle eller visse bestemmelsessteder.
- Denne forordning gælder dog ikke for levering af tjenesteydelser eller overførelse af teknologi, hvis denne levering eller overførelse indebærer grænseoverskridende bevægelse af fysiske personer.
- Denne forordning finder ikke anvendelse på produkter med dobbelt anvendelse, der kun passerer gennem Fællesskabet, dvs. produkter, der ikke tildeles nogen anden toldgodkendt behandling eller anvendelse end proceduren for eksternt forsendelse, eller som blot tilføres til en frizone

eller et frilager, og for hvilke der ikke skal opbevares optegnelser i et godkendt lagerregnskab.

Artikel 4

1. Der kræves tilladelse til udførsel af produkter med dobbelt anvendelse, der ikke er opført på listen i bilag I, hvis eksportøren af de kompetente myndigheder i den medlemsstat, hvor han har hjemsted, er blevet gjort bekendt med, at de pågældende produkter helt eller delvis er eller kan være bestemt til anvendelse i forbindelse med udvikling, fremstilling, håndtering, anvendelse, vedligeholdelse, oplagring, sporing, identificering eller spredning af kemiske, biologiske eller nukleare våben eller andre nukleare sprænglegemer eller til udvikling, fremstilling, vedligeholdelse eller oplagring af missiler, der kan fremføre sådanne våben.

2. Der kræves også tilladelse til udførsel af produkter med dobbelt anvendelse, der ikke er opført på listen i bilag I, hvis køberlandet eller bestemmelseslandet er genstand for en våbenembargo i henhold til en fælles holdning eller en fælles aktion vedtaget af Rådet eller ved en afgørelse truffet af OSCE eller en våbenembargo i henhold til en bindende resolution fra De Forenede Nationers Sikkerhedsråd, og hvis eksportøren af de i stk. 1 omhandlede myndigheder er blevet gjort bekendt med, at de pågældende produkter helt eller delvis er eller kan være bestemt til militær endelig anvendelse. Med henblik på dette stykke forstås ved »militær endelig anvendelse«:

- a) inkorporering i militære produkter, der er opført på medlemsstaternes militære liste
- b) anvendelse af fremstillings-, afprøvnings- eller analyseudstyr og komponenter hertil til udvikling, fremstilling eller vedligeholdelse af militære produkter, der er opført på ovennævnte liste
- c) anvendelse af ufærdige produkter på et anlæg til fremstilling af militære produkter, der er opført på ovennævnte liste.

3. Der kræves ligeledes tilladelse til udførsel af produkter med dobbelt anvendelse, der ikke er opført på listen i bilag I, hvis de i stk. 1 omhandlede myndigheder har meddelt eksportøren, at de pågældende produkter helt eller delvis er eller kan være bestemt til anvendelse som dele eller komponenter i militære produkter, der er opført på den nationale militære liste, og som er blevet udført fra denne medlemsstats område uden til-

ladelse eller under tilsidesættelse af en tilladelse foreskrevet i den pågældende medlemsstats nationale lovgivning.

4. Hvis en eksportør har kendskab til, at produkter med dobbelt anvendelse, som han agter at udføre, og som ikke er opført på listen i bilag I, helt eller delvis er bestemt til en af de i stk. 1, 2 og 3 nævnte anvendelser, skal han meddele dette til de i stk. 1 omhandlede myndigheder, som afgør, om det er hensigtsmæssigt at kræve tilladelse til udførslen.

5. En medlemsstat kan vedtage eller opretholde national lovgivning, hvorefter der kræves tilladelse til udførsel af produkter med dobbelt anvendelse, der ikke er opført på listen i bilag I, hvis eksportøren har begrundet mistanke om, at de pågældende produkter helt eller delvis er eller kan være bestemt til en af de i stk. 1 nævnte anvendelser.

6. En medlemsstat, der ved anvendelse af stk. 1-5 kræver tilladelse til udførsel for et produkt med dobbelt anvendelse, der ikke er opført på listen i bilag I, underretter om nødvendigt de øvrige medlemsstater og Kommissionen herom. De øvrige medlemsstater tager behørigt hensyn til disse oplysninger og underretter i det omfang, det er muligt, deres toldsteder og andre relevante nationale myndigheder.

7. Artikel 9, stk. 2 og 3, finder anvendelse på produkter med dobbelt anvendelse, der ikke er opført på listen i bilag I.

8. Denne forordning anfægter ikke medlemsstaternes ret til at træffe nationale foranstaltninger i henhold til artikel 11 i forordning (EØF) nr. 2603/69.

Artikel 5

1. En medlemsstat kan af hensyn til den offentlige sikkerhed eller menneskerettigheder forbyde eller kræve tilladelse til udførsel af produkter med dobbelt anvendelse, der ikke er opført på listen i bilag I.

2. Medlemsstaterne underretter Kommissionen om foranstaltninger, som de har vedtaget i henhold til stk. 1, så snart de er vedtaget, og angiver de nøjagtige årsager til disse foranstaltninger.

3. Medlemsstaterne underretter også straks Kommissionen om eventuelle ændringer af foranstaltninger, der er vedtaget i henhold til stk. 1.

4. Kommissionen offentliggør de foranstaltninger, som der er givet underretning om i hen-

hold til stk. 2 og 3, i C- udgaven af *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

KAPITEL III Udførselstilladelse Artikel 6

1. Med denne forordning indføres en generel fællesskabsudførelstilladelse for visse udførsler, som omhandlet i bilag II.

2. For al anden udførsel, som der kræves tilladelse til i henhold til denne forordning, udstedes en sådan tilladelse af de kompetente myndigheder i den medlemsstat, hvor eksportøren har hjemsted. Med forbehold af begrænsningen i stk. 3 kan tilladelsen være en individuel, global eller generel tilladelse. Tilladelsen er gyldig i hele Fællesskabet. Der kan om fornødent knyttes visse krav og betingelser til tilladelsen, f.eks. et krav om at forelægge en erklæring om endelig anvendelse.

3. Produkter opført i del 2 i bilag II er ikke omfattet af en generel tilladelse.

4. Medlemsstaterne angiver i de generelle tilladelser, at disse ikke må anvendes, hvis eksportøren af sine myndigheder er blevet gjort bekendt med, at de pågældende produkter helt eller delvis er eller kan være bestemt til en af de anvendelser, der er nævnt i artikel 4, stk. 1, 2 og 3, eller hvis eksportøren har kendskab til, at produkterne er bestemt til de ovennævnte anvendelser.

5. I deres respektive nationale lovgivninger opretholder eller indfører medlemsstaterne mulighed for at udstede en global tilladelse til en bestemt eksportør for en type eller kategori af produkter med dobbelt anvendelse, som kan være gyldig for udførsel til et eller flere angivne lande.

6. Medlemsstaterne giver Kommissionen en liste over de myndigheder, der har beføjelse til at udstede udførselstilladelser for produkter med dobbelt anvendelse. Kommissionen offentliggør listen over disse myndigheder i C-udgaven af *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Artikel 7

1. Hvis de produkter med dobbelt anvendelse, for hvilke der er ansøgt om en individuel udførselstilladelse til et bestemmelsessted, der ikke er opført på listen i bilag II, eller, i tilfælde af meget følsomme produkter med dobbelt anvendelse, til ethvert bestemmelsessted, der er opført på listen

i bilag IV, befinder sig eller vil befinde sig i en eller i flere andre medlemsstater end den, hvor ansøgningen er indgivet, skal dette fremgå af ansøgningen. De kompetente myndigheder i den medlemsstat, hvor ansøgningen er indgivet, skal straks høre de kompetente myndigheder i den eller de pågældende medlemsstater og give dem alle relevante oplysninger. Den eller de medlemsstater, der høres, tilkendegiver inden for en frist på ti arbejdsdage deres eventuelle indsigelser mod udstedelsen af tilladelsen, som er bindende for den medlemsstat, hvor ansøgningen er indgivet. Såfremt der ikke foreligger noget svar inden for ti arbejdsdage, anses den eller de medlemsstater, der høres, for ikke at have indvendinger. I undtagelsestilfælde kan en medlemsstat, der høres, anmode om forlængelse af fristen på ti dage. Denne forlængelse kan dog ikke overstige tredive arbejdsdage.

2. Hvis udførsel vil være til skade for en medlemsstats væsentlige sikkerhedsinteresser, kan denne anmode en anden medlemsstat om ikke at udstede udførselstilladelse, eller hvis der allerede er udstedt en sådan tilladelse, anmode om, at den annulleres, suspenderes, ændres eller tilbagekaldes. En medlemsstat, som modtager en sådan anmodning, indleder straks høringer af ikke bindende karakter, som skal afsluttes inden for ti arbejdsdage, af den medlemsstat, der har fremsat anmodningen.

Artikel 8

Når medlemsstaterne tager stilling til, hvorvidt der skal udstedes udførselstilladelse i henhold til denne forordning, skal de tage hensyn til alle relevante betragtninger, herunder:

- a) de forpligtelser og tilsagn, som de hver især har indgået som medlem af internationale ikke-spredningsregimer og eksportkontrolordninger eller ved ratifikation af internationale traktater
- b) deres forpligtelser i medfør af sanktioner pålagt ved en fælles holdning eller en fælles aktion vedtaget af Rådet, ved en afgørelse truffet af OSCE eller ved en bindende resolution fra De Forenede Nationers Sikkerhedsråd
- c) den nationale udenrigs- og sikkerhedspolitik, herunder hensyn, der er omfattet af adfærdskodeksen for våbeneksport i Den Europæiske Union

- d) den tiltænkte endelige anvendelse og faren for omdirigering.

Artikel 9

1. Eksportørerne skal give de kompetente myndigheder samtlige relevante oplysninger til brug ved behandlingen af ansøgninger om udførselstilladelse.

2. De kompetente myndigheder kan med hjemmel i denne forordning afslå at udstede en udførselstilladelse og kan annullere, suspendere, ændre eller tilbagekalde en udførselstilladelse, de har udstedt tidligere. I tilfælde af afslag, annullation, suspension, væsentlig begrænsning eller tilbagekaldelse af tilladelsen skal de underrette de kompetente myndigheder i de andre medlemsstater og Kommissionen herom og udveksle relevante oplysninger med de andre medlemsstater og Kommissionen under overholdelse af artikel 15, stk. 3, om oplysningernes fortrolighed.

3. Før en medlemsstat udsteder en udførselstilladelse, som er blevet afslået af en eller flere andre medlemsstater til en i alt væsentligt identisk transaktion inden for de seneste tre år, hører den først den eller de medlemsstater, der gav afslag. Hvis medlemsstaten efter høringerne alligevel beslutter at udstede en tilladelse, underretter den de øvrige medlemsstater og Kommissionen herom og forelægger samtlige relevante oplysninger for at forklare beslutningen.

Artikel 10

1. Alle individuelle og globale udførselstilladelser skal udstedes på formularer, der er i overensstemmelse med modellen i bilag IIIa.

2. På anmodning af eksportørerne skal globale udførselstilladelser, der indeholder kvantitative begrænsninger, opdeles.

3. Generelle udførselstilladelser, der udstedes i henhold til artikel 6, stk. 2, offentliggøres i overensstemmelse med national lovgivning og praksis. De udstedes i overensstemmelse med angivelserne i bilag IIIb.

KAPITEL IV

Ajourføring af lister over produkter med dobbelt anvendelse

Artikel 11

Listerne over produkter med dobbelt anvendelse i bilag I og bilag IV ajourføres i overensstemmelse med de relevante forpligtelser og tilsagn ligesom alle ændringer heraf, som hver medlemsstat har accepteret som deltager i de relevante internationale ikke-spredningsregimer og eksportkontrolordninger eller ved ratificering af relevante internationale traktater.

KAPITEL V

Toldprocedurer

Artikel 12

1. Ved opfyldelsen af formaliteterne vedrørende udførsel af produkter med dobbelt anvendelse på det toldsted, der er ansvarligt for behandling af udførselsangivelsen, skal eksportøren føre bevis for, at der foreligger behørig udførselstilladelse.

2. Det kan kræves af eksportøren, at han lader de dokumenter, der forelægges som bevis, oversætte til et officielt sprog i den medlemsstat, hvor udførselsangivelsen indgives.

3. Ud over de beføjelser, som tilkommer den i medfør af EF-toldkodeksen, kan en medlemsstat desuden i en periode, som ikke overstiger de perioder, der er omhandlet i stk. 4, udsætte udførsel fra sit område eller, hvis det er nødvendigt, på anden måde hindre, at produkter med dobbelt anvendelse, som er opført på listen i bilag I, og som er omfattet af en behørig udførselstilladelse, udføres fra Fællesskabet fra den pågældende medlemsstats område, når den har mistanke om, at:

- der i forbindelse med tilladelsens udstedelse ikke er taget hensyn til relevante oplysninger, eller
- omstændighederne har ændret sig væsentligt siden tilladelsens udstedelse.

4. I det tilfælde, der er omhandlet i stk. 3 ovenfor, skal de kompetente myndigheder i den medlemsstat, som har udstedt udførselstilladelsen, straks høres, således at de kan træffe foranstaltninger i henhold til artikel 9, stk. 2. Hvis disse myndigheder beslutter at opretholde tilladelsen, skal de svare inden for ti arbejdsdage, hvilket, hvis de anmoder herom, i undtagelsestilfælde kan forlænges til 30 arbejdsdage. I så fald, eller

hvis der ikke er modtaget noget svar inden for ti eller 30 arbejdsdage, alt efter omstændighederne, frigives produkterne med dobbelt anvendelse straks. Den medlemsstat, som har udstedt tilladelsen, underretter de øvrige medlemsstater og Kommissionen.

Artikel 13

1. Medlemsstaterne kan bestemme, at toldformaliteterne i forbindelse med udførsel af produkter med dobbelt anvendelse kun kan opfyldes ved toldsteder, der er bemyndiget hertil.

2. Når medlemsstaterne anvender muligheden i stk. 1, underretter de Kommissionen om, hvilke toldsteder der har fået denne bemyndigelse. Kommissionen offentliggør sådanne meddelelser i C-udgaven af *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Artikel 14

Artikel 463-470 og artikel 843 i forordning (EØF) nr. 2454/93 gælder også for de begrænsninger, der vedrører udførsel og genudførsel fra toldområdet af produkter med dobbelt anvendelse, hvortil der i henhold til denne forordning kræves tilladelse til udførsel.

KAPITEL VI

Administrativt samarbejde

Artikel 15

1. Medlemsstaterne træffer sammen med Kommissionen alle hensigtsmæssige foranstaltninger til at etablere et direkte samarbejde og udveksling af oplysninger mellem de kompetente myndigheder, navnlig for at fjerne risikoen for, at eventuelle forskelle i udførselskontrollen af produkter med dobbelt anvendelse kan give anledning til omdirigering af handelen, som kunne skabe vanskeligheder for en eller flere medlemsstater.

2. Medlemsstaterne træffer alle hensigtsmæssige foranstaltninger til at etablere et direkte samarbejde og udveksling af oplysninger mellem kompetente myndigheder om følsomme endelige brugere med henblik på at tilvejebringe et konsekvent vejledningsniveau for eksportører, som er berørt af denne forordning.

3. Rådets forordning (EF) nr. 515/97 af 13. marts 1997 om gensidig bistand mellem medlemsstaternes administrative myndigheder og

om samarbejde mellem disse og Kommissionen med henblik på at sikre den rette anvendelse af told- og landbrugsbestemmelserne⁸⁾ finder tilsvarende anvendelse, navnlig bestemmelserne om oplysningernes fortrolighed, jf. dog artikel 18 i nærværende forordning.

KAPITEL VII

Kontrolforanstaltninger

Artikel 16

1. Eksportører skal føre detaljerede registre eller optegnelser vedrørende deres udførsler i overensstemmelse med gældende praksis i de pågældende medlemsstater. De pågældende registre eller optegnelser skal navnlig indeholde handelsdokumenter såsom fakturaer, ladningsmanifeste og andre transport- og forsendelsesdokumenter, der indeholder tilstrækkelige oplysninger til at gøre det muligt at identificere følgende:

- a) beskrivelsen af produkterne med dobbelt anvendelse
- b) mængden af produkterne med dobbelt anvendelse
- c) eksportørens og modtagerens navn og adresse
- d) den endelige anvendelse samt endelige bruger af produkterne med dobbelt anvendelse, når disse forhold kendes.

2. De i stk. 1 omhandlede registre eller optegnelser samt dokumenter skal opbevares i en periode på mindst tre år regnet fra afslutningen af det kalenderår, hvor udførslen fandt sted. De skal forevises på de kompetente myndigheders forlangende i den medlemsstat, hvor eksportøren er etableret.

Artikel 17

For at sikre, at denne forordning anvendes korrekt, træffer medlemsstaterne de nødvendige foranstaltninger til at gøre det muligt for deres kompetente myndigheder at:

- a) indsamle oplysninger om alle ordrer eller transaktioner vedrørende produkter med dobbelt anvendelse
- b) fastslå, om kontrolforanstaltningerne vedrørende udførsel anvendes korrekt, hvilket bl.a. kan indebære adgang til forretningssteder, der anvendes af personer, der er involveret i en udførselstransaktion.

KAPITEL VIII

*Generelle og afsluttende bestemmelser**Artikel 18*

1. Der oprettes en koordinationsgruppe med en repræsentant for Kommissionen som formand. Hver medlemsstat udpeger en repræsentant til koordinationsgruppen. Koordinationsgruppen undersøger alle spørgsmål vedrørende anvendelsen af denne forordning, der rejses af formanden eller af en repræsentant for en medlemsstat, blandt andet:

- a) de foranstaltninger, som medlemsstaterne bør træffe med henblik på at underrette eksportørerne om deres forpligtelser i henhold til denne forordning
- b) vejledning vedrørende udførselstilladelsesformularer.

2. Koordinationsgruppen kan, når som helst den finder det nødvendigt, høre de organisationer, som repræsenterer de eksportører, der berøres af denne forordning.

Artikel 19

Hver medlemsstat træffer passende foranstaltninger til at sikre, at denne forordnings bestemmelser anvendes korrekt. Den fastsætter navnlig, hvilke sanktioner der skal benyttes i tilfælde af overtrædelse af forordningen og af de bestemmelser, der vedtages med henblik på dens anvendelse. Sanktionerne skal være effektive, stå i rimeligt forhold til overtrædelsen og have en afskrækkende virkning.

Artikel 20

Medlemsstaterne underretter Kommissionen om, hvilke love, forskrifter og administrative bestemmelser de har vedtaget for at gennemføre denne forordning, herunder de foranstaltninger der omhandles i artikel 19. Kommissionen videregiver oplysningerne til de øvrige medlemsstater. Den forelægger hvert tredje år Europa-Parlamentet og Rådet en beretning om anvendelsen af forordningen. Medlemsstaterne forsyner Kommissionen med alle relevante oplysninger med henblik på udarbejdelsen af denne beretning.

Artikel 21

1. Der kræves tilladelse til overførsel inden for Fællesskabet af produkter med dobbelt an-

vendelse, der er opført på listen i bilag IV. Produkter i bilag IV, del 2, omfattes ikke af en generel tilladelse.

2. a) En medlemsstat kan kræve tilladelse til overførsel af andre produkter med dobbelt anvendelse fra sit område til en anden medlemsstat, hvis på tidspunktet for overførslen
 - operatøren er bekendt med, at de pågældende produkters endelige bestemmelsessted ligger uden for Fællesskabet
 - udførsel af disse produkter til det pågældende endelige bestemmelsessted er underkastet krav om tilladelse i henhold til artikel 3, 4 eller 5 i den medlemsstat, fra hvilken produkterne skal overføres, og en sådan udførsel direkte fra dens område ikke er tilladt i henhold til en generel tilladelse eller en global tilladelse
 - produkterne ikke er bestemt til at undergå nogen bearbejdning eller forarbejdning som defineret i artikel 24 i Fællesskabets toldkodeks i den medlemsstat, som de skal overføres til.
 - b) Der skal ansøges om tilladelse til overførsel i den medlemsstat, som produkterne med dobbelt anvendelse skal overføres fra.
 - c) I tilfælde, hvor den efterfølgende udførsel af produkterne med dobbelt anvendelse allerede er blevet godkendt efter høringsprocedurerne som omhandlet i artikel 7 af den medlemsstat, som produkterne skal overføres fra, udstedes der straks overførselstilladelse til operatøren, medmindre forholdene har ændret sig væsentligt.
 - d) En medlemsstat, der indfører love med sådanne krav, underretter Kommissionen og de øvrige medlemsstater om de foranstaltninger, den har truffet. Kommissionen offentliggør dette i C-udgaven af De Europæiske Fællesskabers Tidende.
3. Foranstaltninger i henhold til stk. 1 og 2 må ikke medføre kontrol ved Fællesskabets indre grænser, men kun kontrol, der foretages som led i de normale kontrolprocedurer, der anvendes uden forskelsbehandling på hele Fællesskabets område.
4. Anvendelse af foranstaltningerne i henhold til stk. 1 og 2 må i intet tilfælde medføre, at

overførsel fra en medlemsstat til en anden underkastes mere restriktive betingelser end dem, der gælder for udførsel af samme produkt til ikke-medlemsstater.

5. Dokumenter og optegnelser vedrørende overførsler inden for Fællesskabet af produkter med dobbelt anvendelse, der er opført på listen i bilag I, skal opbevares i mindst tre år regnet fra udgangen af det kalenderår, hvor en overførsel fandt sted, og skal forevises på forlangende af de kompetente myndigheder i den medlemsstat, som disse produkter er overført fra.
6. En medlemsstat kan ifølge national lovgivning ved overførsler inden for Fællesskabet fra medlemsstaten af produkter, der er opført på listen i bilag I under kategori 5, del 2, men som ikke er opført på listen i bilag IV, kræve, at yderligere oplysninger om disse produkter skal afgives til medlemsstatens kompetente myndigheder.
7. De relevante handelsdokumenter vedrørende overførsler inden for Fællesskabet af produkter med dobbelt anvendelse, der er opført på listen i bilag I, skal klart angive, at produkterne er underlagt kontrol, hvis de udføres fra Fællesskabet. Relevante handelsdokumenter omfatter især salgskontrakt, ordrebekræftelse, faktura eller forsendelsesmeddelelse.

Artikel 22

Bestemmelserne i denne forordning berører ikke:

- anvendelsen af artikel 296 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab
- anvendelsen af traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab.

Artikel 23

Forordning (EF) nr. 3381/94 ophæves.

For så vidt angår ansøgninger om udførselstiladelser, der er indgivet før ikrafttrædelsesdatoen for nærværende forordning, gælder de relevante bestemmelser i forordning (EF) nr. 3381/94 dog fortsat.

Artikel 24

Denne forordning træder i kraft halvfems dage efter offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Luxembourg, den 22. juni 2000.

På Rådets vegne
J.SÓCRATES
Formand

¹⁾ EFT C 399 af 21.12.1998, s.1.

²⁾ EFT L 367 af 31.12.1994, s.1. Forordningen er ændret ved forordning (EF) nr. 837/95 (EFT L 90 af 21.4.1995, s. 1).

³⁾ EFT L 367 af 31.12.1994, s.8. Afgørelsen er senest ændret ved afgørelse 2000/243/FUSP (EFT L 82 af 1.4.2000, s.1).

⁴⁾ EFT L 324 af 27.12.1969, s.25. Forordningen er senest ændret ved forordning (EØF) nr. 3918/91 (EFT L 372 af 31.12.1991, s.31).

⁵⁾ EFT L 302 af 19.10.1992, s.1. Forordningen er senest ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 955/1999 (EFT L 119 af 7.5.1999, s.1).

⁶⁾ EFT L 253 af 11.10.1993, s.1. Forordningen er senest ændret ved forordning (EF) nr.1662/1999 (EFT L 197 af 29.7.1999, s.25).

⁷⁾ EFT C 219 af 30.7.1999, s.34.

⁸⁾ EFT L 82 af 22.3.1997, s.1.

